

De bestrijding van meeldauw is een groeiende uitdaging in de glastuinbouw. De schimmelziekte ligt constant op de loer door moderne teelttechnieken en het wisselende Nederlandse klimaat. Het is hollen of stilstaan, weten teeltadviseurs Erik Mooij en Roel Hanssen. “Het is constant puzzelen met middelen om meeldauw onder controle te houden.”

Tekst: Annemarie Gerbrandy, Fotografie: Linda Straathof

Erik Mooij is zelfstandig teeltadviseur in de sierteelt, Roel Hanssen werkt als teeltadviseur in de komkommerteelt bij de Mertens Groep. Het gesprek over meeldauwbestrijding vindt plaats in komkommerkwekerij Sendy BV in Bleiswijk. “De belichte jaarrond komkommerteelt vraagt om een behoorlijk zware belichting”, vertelt Hanssen. “Daardoor wordt er meer gelucht. Dat leidt weer tot grotere temperatuurschommelingen en daardoor klimaatovergangen. De RV neemt toe, waardoor schimmelsporen eerder de kans krijgen om te kiemen.”

Hollen of stilstaan

Dat geldt ook voor roos en gerbera, vult sierteeltadviseur Mooij aan. Grote weersomslagen, zoals we die in februari hebben gehad, zijn gunstig voor de ontwikkeling van schimmels in de kas, geeft hij als voorbeeld. “We zien dat schommelingen in RV het hele jaar door voorkomen. Het is hollen of stilstaan.” Vooral bij overjarige gewassen als roos en gerbera blijft er altijd wel wat van meeldauw in de kas zitten, zegt hij. “Schommelingen in RV zijn perfecte omstandigheden voor schimmels om te kiemen en te verspreiden. Als er dan ook nog eens wordt belicht en geschermd, zorgt luchtbeweging voor de verspreiding van de ziekte. Je ontkomt er niet aan om frequent preventief tegen meeldauw te spuiten.”

Het meeldauwprobleem in roos wordt in de hand gewerkt doordat het rozengewas steeds langer meegaat. De gewassen zijn voller door intensief telen, waardoor het moeilijker wordt het gewas optimaal te bedekken. 60 tot 80 procent is het hoogst haalbaar, zegt Mooij. “Dat werkt schimmels in de hand. Roos moet wekelijks tegen

MEELDAUWBESTRIJDING: PUZZELLEN MET MIDDELEN

Erik Mooij

meeldauw worden behandeld. Het probleem is dat de plant steeds meer volume krijgt, waardoor bij een bespuiting niet het hele gewas wordt geraakt. Er zijn altijd plekje waar je niet bijkomt. De schimmelsporen blijven aanwezig en de ziekte kan zo weer toeslaan.”

In gerbera worden nog wel eens zwavelpotten tegen meeldauw ingezet, maar zwavel zit de biologie in de weg, vervolgt hij. “Daar moet je voorzichtig mee zijn. In het voorjaar wordt ten gunste van de biologie geen zwavel gebruikt, dat is een risicovolle periode. We zien in gerbera, maar ook in roos, dat bepaalde rassen gevoeliger voor meeldauw zijn dan andere soorten. Rassen die kwetsbaarder zijn, moeten apart worden behandeld. Wat dat betreft is er in de veredeling nog wel een slag te maken.”

Lange en brede werkingsduur

Tot nu toe was Rocket een veel gebruikt middel om meeldauw in de glastuinbouw aan te pakken. Dit middel mag echter na 31 december 2021 niet meer worden toegepast, het mag dit jaar nog wel voor gebruik worden ingezet, aldus de teeltspecialisten. BASF heeft met Bifasto een nieuw gewasbeschermingsmiddel tegen schimmelziekten in de glastuinbouw op de markt gebracht. De fungicide beschikt over twee actieve stoffen (fluxapyroxad en difenoconazole) en heeft daardoor een brede en lange werkingsduur tegen schimmels als echte meeldauw en Mycosphaerella. Bifasto is toegestaan in de teelt van komkommer- en tomaatachtigen, roos en gerbera, grondgebonden bloemisterijgewassen en de teelt van aardbei, zowel in de binnen- als buitenteelt.

Volgens Roel Hanssen is Rocket tot nu toe het middel waar de komkommerteelt in de bestrijding van meeldauw en Mycosphaerella op drijft. Hij heeft echter goede verwachtingen van Bifasto. Het pluspunt van de fungicide Bifasto in komkommer is dat het middel zowel tegen meeldauw als Mycosphaerella werkt, zegt hij. “We zien in komkommer dat niet alleen meeldauw, maar ook Mycosphaerella veel problemen geeft. Deze schimmel kruipt in de vrucht, waardoor die wegtrot. Kanttekening bij Bifasto is wel dat het voor komkommer scherp kan zijn voor hele jonge planten of in de wintermaanden. Voor de jonge planten kun je beter Vivando gebruiken, een mooi zacht en preventief middel. Vivando pakt echter alleen meeldauw aan, daarom is het het beste om met Vivando te starten en dan later met Bifasto verder te gaan.”

Zacht in winter

De ervaringen met Bifasto in roos zijn positief, vervolgt Mooij. De fungicide is zacht voor het gewas en is curatief

redelijk sterk, maar daarvoor moet het wel worden gecombineerd met Meltatox, stelt hij. “Bifasto is zacht in de winter. Het is daarom een fijn middel om in de winter te gebruiken, omdat roos dan niet zoveel kan hebben. Het middel heeft verder een goede duurwerking, zowel in roos als in gerbera. Meeldauw gedraagt zich in roos echter wel anders dan in gerbera, het lijkt in beide teelten om een andere stam te gaan. Ik denk dat Bifasto in gerbera iets minder curatief werkt dan Rocket. Het middel moet daarom in deze teelt vroegtijdig worden ingezet.”

Volgens de teeltspecialisten is het belangrijk dat er snel ervaring met Bifasto wordt opgedaan in de grootschalige teelt. Het product is nu ruim anderhalf jaar op de markt, er zijn tuinders die het al gebruiken, maar de meeste telers passen nog steeds het vertrouwde Rocket toe, zegt Erik Mooij. “We moeten eerst de randjes van het middel weten, voordat we weten hoe het zich in de praktijk gedraagt. Een middel kan in proeven goed uitpakken, maar kan in de kas toch schade aan het gewas veroorzaken of tegenvallen in werking. We hebben in ieder geval wel geleerd dat de fungicide zacht is voor het gewas en we het in de winter een plek in de sierteelt kunnen geven.” Roel Hanssen denkt dat Bifasto in komkommer vooral preventief moet worden ingezet, niet curatief. “In komkommer gedraagt meeldauw zich een tikkeltje anders dan in roos of gerbera.”

Belang chemie blijft

Hanssen en Mooij zeggen dat het met het wegvallen van middelen steeds moeilijker wordt om een effectieve gewasbescherming in de groente- en sierteelt toe te passen. Het wordt meer en meer puzzelen, zegt Hanssen. “Telers hebben nu nog een x-aantal middelen tot hun beschikking die ze min of meer frequent mogen inzetten. Dat aantal wordt steeds minder. Straks hebben ze een hele rij middelen staan, waaruit ze een keuze moeten maken. Dan wordt het oplossen, vooral waar het de mrl op de vrucht betreft. Je ziet dat de retail steeds strengere eisen aan mrl op het product stelt, dat wordt in de nabije toekomst een grote uitdaging. Ik heb niet van opmerkingen over Bifasto gehoord. Dat is dus positief.”

De afwisseling van chemische met groene middelen kan een oplossing zijn bij een steeds smaller wordend middelenpakket, denken de teeltspecialisten. Maar chemische middelen hebben een duurwerking en effectiviteit die groene middelen niet hebben, zeggen ze. “Het blijft puzzelen om de juiste combinaties te maken. Naar de toekomst toe blijven chemische producten als Bifasto noodzakelijk in de schema's tegen meeldauwbestrijding.” ■

Roel Hanssen